

hjemmestyre, således som dette er nærmere fastsat i forslaget's øvrige bestemmelser. Det fastslås, at hjemmestyret sker inden for rigsenhedens rammer.

At hjemmestyret sker inden for rigsenhedens rammer indebærer:

- 1) at Grønland forbliver en del af Danmarks rige, og som sådan fortsat er undergivet grundloven i sin helhed,
- 2) at suveræniteten fortsat alene ligger hos rigets myndigheder,
- 3) at kun sagsområder, der alene vedrører Grønland, men ikke angår riget som helhed eller andre dele af riget, kan overgå til hjemmestyret, og
- 4) at kun en del af rigsmyndighedernes kompetence kan overføres til hjemmestyret.

Rigsenheden medfører således, at visse sagsområder som f. eks. udenrigs-, sikkerheds- og valutapolitik efter deres art ikke vil kunne overføres til hjemmestyret, ligesom der ikke vil kunne ske en ubegrænset overførsel af sagsområder til hjemmestyret. På de områder, der overgår til hjemmestyret, må hjemmestyret udøve sine beføjelser under respekt af de opgaver, der påhviler rigsmyndighederne og som af statsretlige grunde ikke kan overføres til hjemmestyret. Rigsenheden medfører endvidere, at hjemmestyret under udøvelsen af sine beføjelser skal respektere rigets traktatmæssige forpligtelser samt de fundamentale retsprincipper, der er fælles for riget.

Herudover indebærer rigsenheden en forudsætning af mere politisk-moralsk karakter om en vis indbyrdes solidaritet mellem rigets forskellige dele.

Således som det er tilfældet med hensyn til Færøerne udelukker princippet om rigsenhedens bevarelse dannelsen af en forbundsstat.

Bestemmelsen i stk. 2 angiver det grønlandske hjemmestyres myndigheder. Landsrådets nuværende administrationsform, hvorefter landsrådets administrative funktioner varetages af landsrådets formand, vil af praktiske grunde ikke kunne oprettholdes, når funktionerne under en hjemmestyreordning øges væsentligt. Det foreslås derfor, at det grønlandske hjemmestyre skal bestå af et folkevalgt landsting, jfr. forslaget's § 2, og en forvaltning, der ledes af et landsstyre, jfr. forslaget's § 3. Det er tanken, at ansvaret for varetagelsen af hjemmestyrets opgaver såvel med hensyn til regelfastsættelse som med hensyn til administration indtil videre skal ligge hos landstinget, således at administrationen varetages af landsstyret på landstingets vegne. Det er imidlertid forudsat, at dette med tiden kan ændres af hjemmestyret, hvis udvik-

lingen gør det naturligt, at administrationen henlægges til landsstyret på dettes eget ansvar.

Til § 2

I lighed med den for landsrådet i dag gældende ordning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 76 af 20. februar 1976 om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. § 4, stk. 3, foreslås det i stk. 1, at landstingets medlemmer skal vælges for 4 år. Dette er ikke til hinder for, at der ved landstingslov kan fastsættes regler om adgang til at udskrive nyvalg til landstinget inden valgperiodens udløb.

I stk. 2 foreslås det, at de nærmere regler om valget, herunder om valgret og valgbarhed samt om antallet af landstingsmedlemmer, skal fastsættes ved landstingslov. Ifølge de gældende regler, jfr. landsrådslovens § 2, stk. 1, og § 3, stk. 1, er valgret og valgbarhed til landsrådet betinget af 6 måneders fast bopæl i Grønland. Det forudsættes, at hjemmestyret, hvis det ønsker det, kan opretholde et bopælskrav af nogenlunde tilsvarende længde som betingelse for valgret og valgbarhed til landstinget.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til reglen i landsrådslovens § 11, stk. 6.

Til § 3

Da politiske partidannelser indtil de seneste år ikke har været almindelige i Grønland, og da man således ikke i landsrådet har haft et system med et »regeringsparti« og en »opposition«, har det været tradition i landsrådet, at valg af personer til tillidsposter først og fremmest er sket under hensyntagen til den pågældendes personlige holdning og saglige kvalifikationer. For på den ene side at give mulighed for bevarelse af den grønlandske tradition og på den anden side åbne mulighed for, at valgmanden kan tilpasses partidannelser, foreslås det, at det i loven alene fastsættes, at landstinget skal vælge landsstyrets formand og de øvrige medlemmer af landsstyret. Fastsættelsen af de nærmere regler om valgmanden overlades herved til hjemmestyret, der kan udforme reglerne således, som hjemmestyret til enhver tid finder det mest hensigtsmæssigt.

Der er ikke i loven fastsat bestemmelser om, hvem der kan vælges til landsstyret, om antallet af landsstyremedlemmer, om landsstyrets funktionsperiode eller om mulighederne for at afsætte landsstyret eller dettes enkelte medlemmer, idet man har anset det for rigtigst, at det overlades til hjemmestyret at afgøre disse spørgsmål.